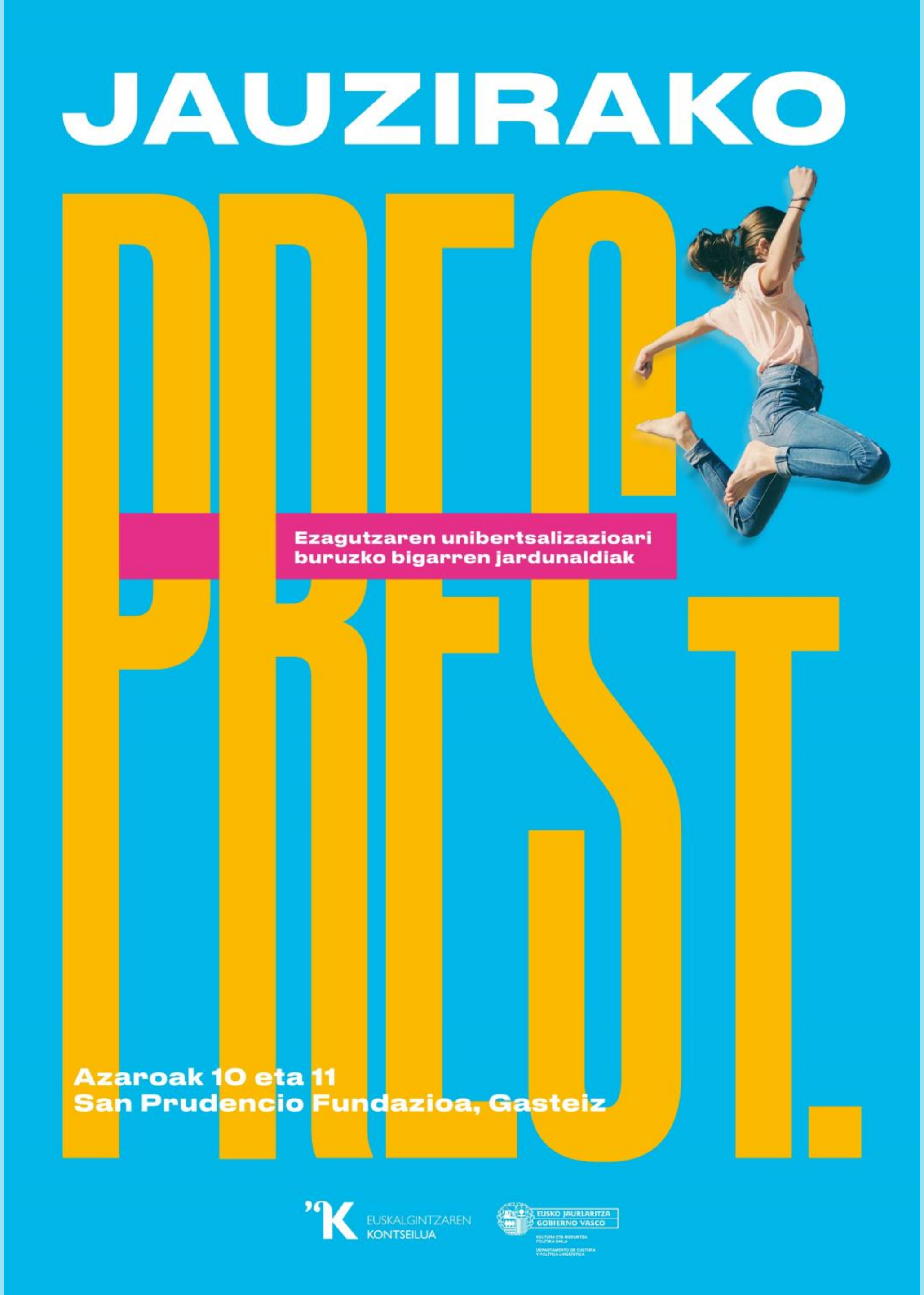

TRANSMISIOA-SOZIALIZAZIOA
Udaletan familia bidezko euskararen transmisio politika sistematizatuak bultzatzeko proiektu iraunkorra

Natxo Mosteiro Robredo
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

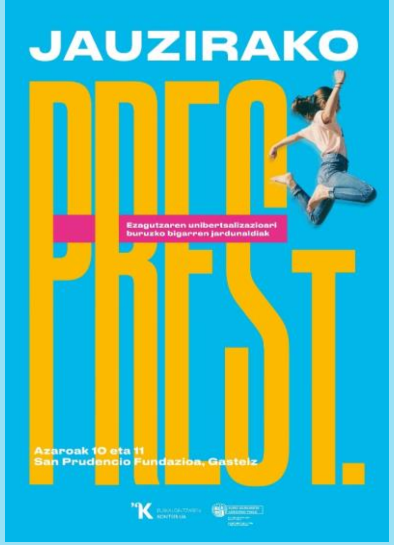

EUSKARAREN TRANSMISIORAKO PROIEKTU IRAUNKORRA

Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

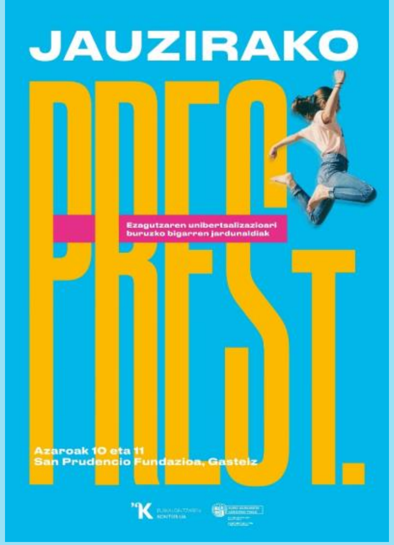

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

SARRERA

- Euskararen historia hizkuntzaren **bizi-iraupenaren transmisioa**
- **Hezkuntzaren iraulia**
- **Euskara Sustatzeko Ekintza Plana**k emandako egitekoa **elkarrekin** burutzeko (tokian tokiko ezaugarrietara egokitzen diren proiektuak diseinatu)
- Familia bidezko hizkuntza transmisioari buruzko **ikerketa** (2020)
- EHUren **Udako Ikastaroen** Euskararen familia bidezko transmisioa: ezaugarriak, egoera eta bilakaera Jardunaldiak SISTEMATIKOAK diren programen falta.
- Udaltop 2022 (**arnasgune** soziofuntzionalak eta demografikoak)
- Haur-gazteen artean EAEn euskararen ezagutza unibertsalizatu**, ondorioak etorkizunean**
- Oraindik **hutsuneak** daude

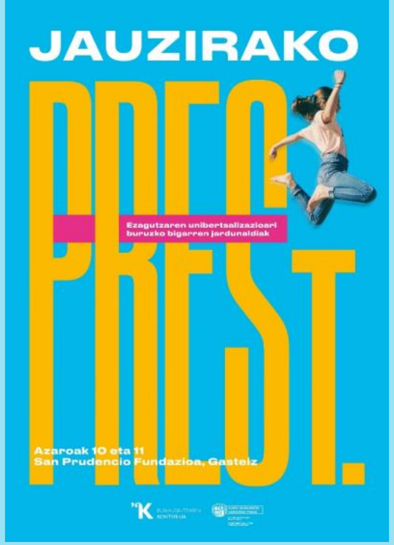

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO
EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA
SISTEMATIZATUAK LORTZEKO
PROIEKTU IRAUNKORRA

FAMILIA BIDEZKO TRANSMISIOAREN GAINEKO ZENBAIT DATU

EAE, 2016

Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

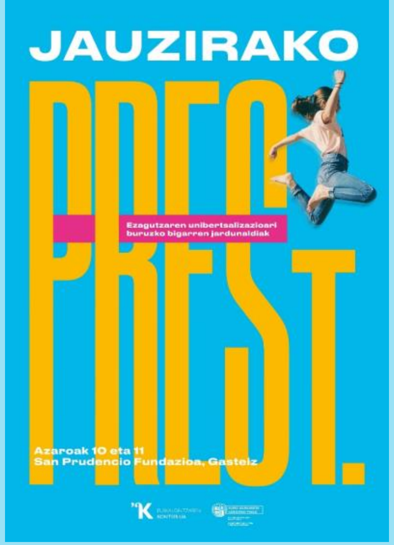

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

TRANSMISIOA GURASO **BIAK EUSKALDUNAK** DIRENEAN, ADINAREN ARABERA

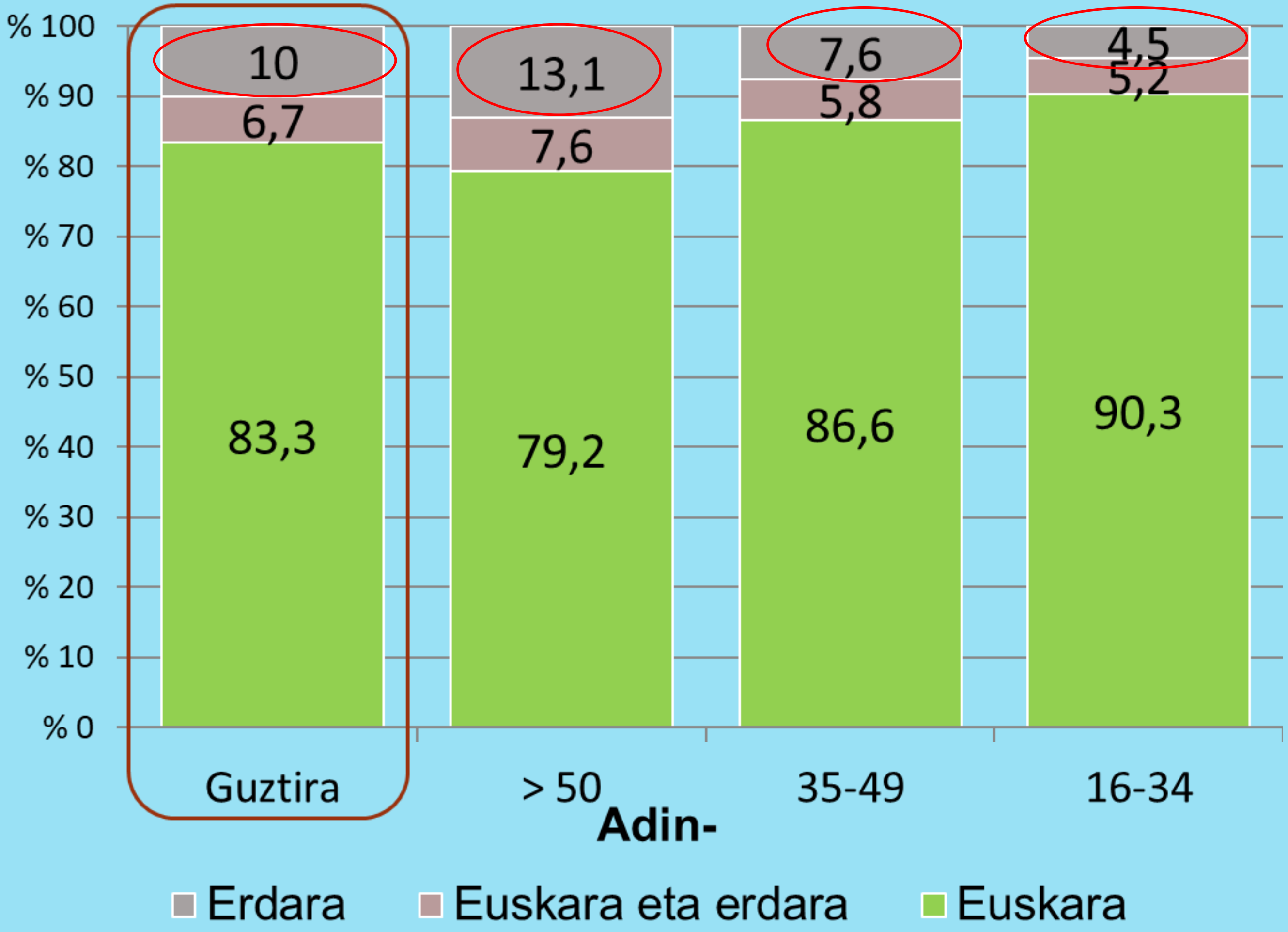

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

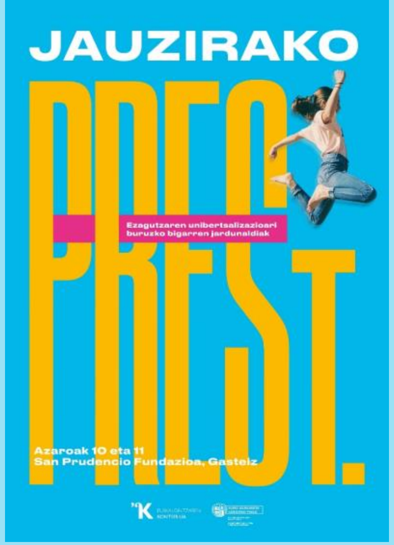

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

TRANSMISIOA GURASOETAKO BAT BAKARRIK EUSKALDUNA DENEAN ADINAREN ARABERA

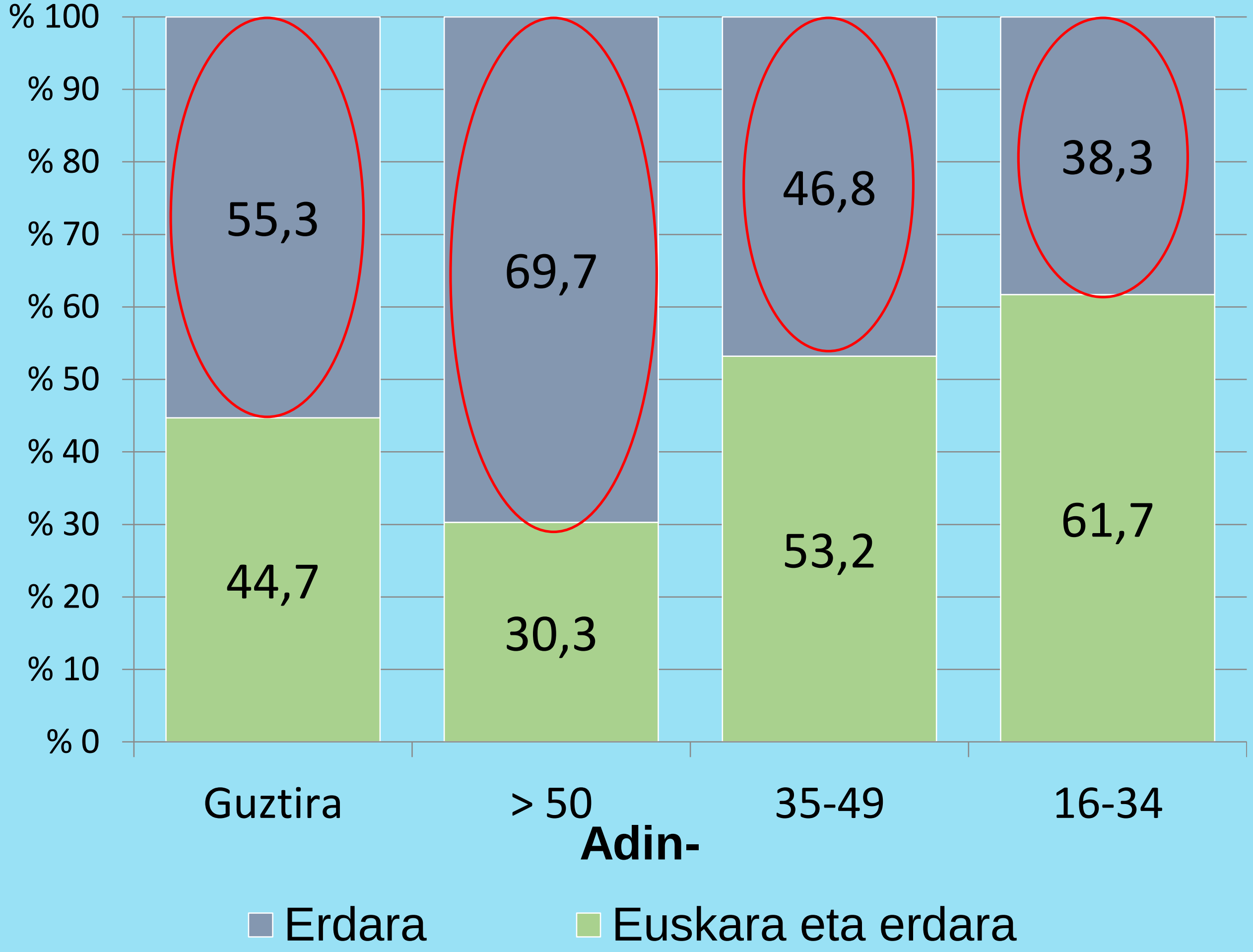

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

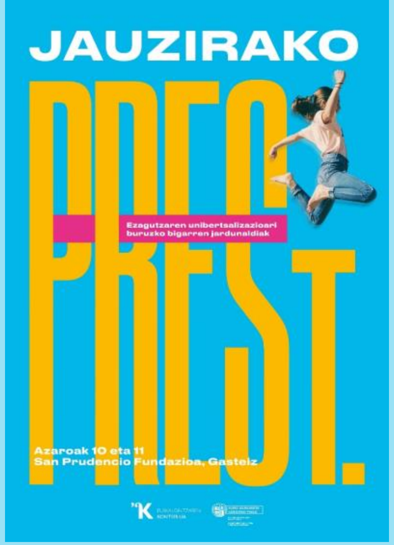

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

TRANSMISIOA GURASOETAKO BAT BAKARRIK EUSKALDUNA DENEAN

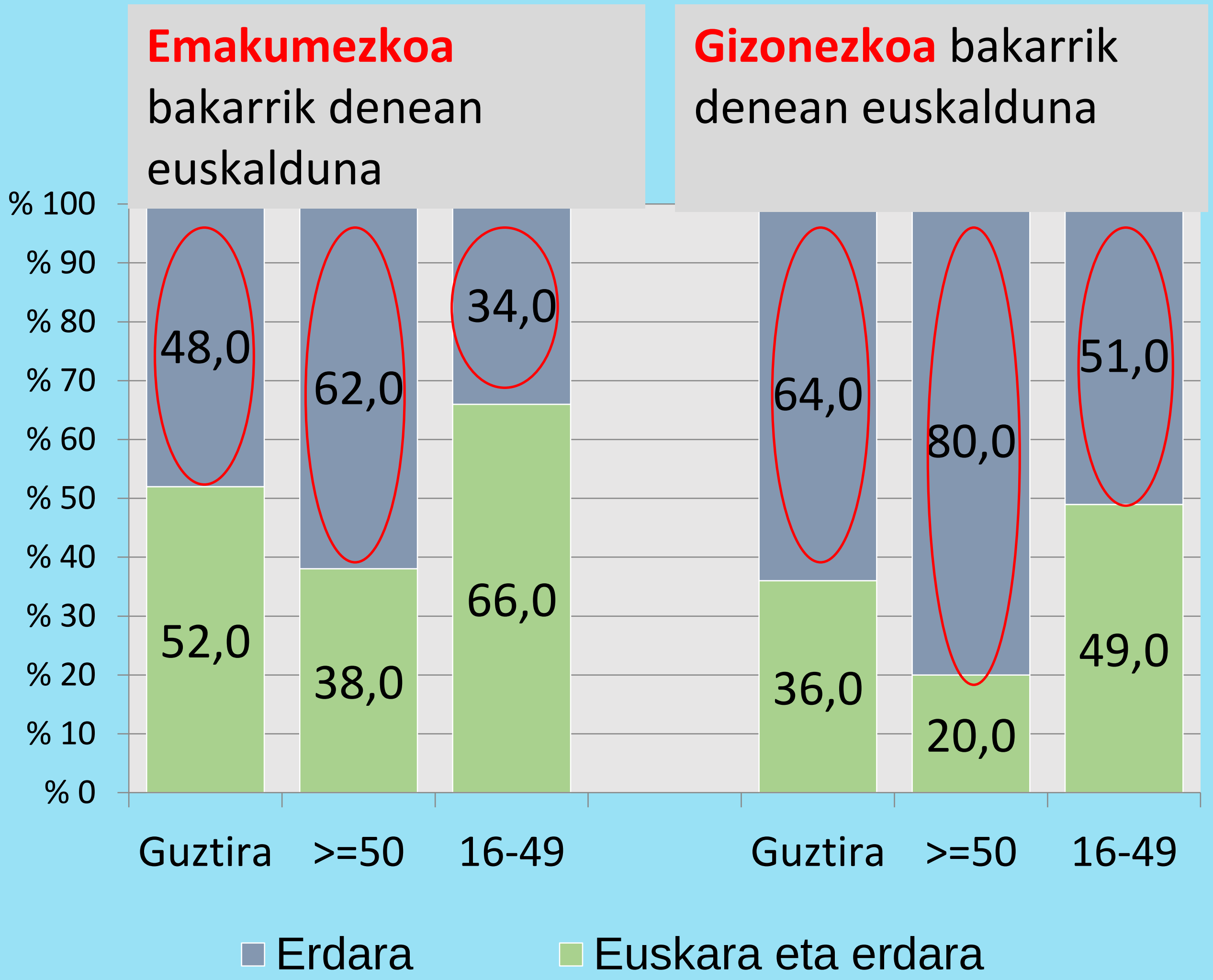

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

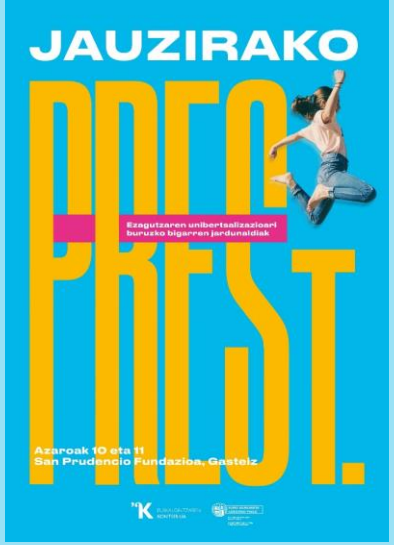

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

GURASOEN BIKOTE TIPOLOGIA

D	Bi gurasoek ondo egiten dute euskaraz, eta bien lehen hizkuntza euskara da gutxienez.
B+ (B indartua)	Bi gurasoek ondo egiten dute euskaraz, baina batek bakarrik du lehen hizkuntza euskara.
B	Bi gurasoek ondo egiten dute euskaraz, baina haien lehen hizkuntza erdara da.
A+ (A indartua)	Guraso batek ondo egiten du euskaraz, eta euskara du lehen hizkuntza; besteak ez du ondo egiten euskaraz, haren lehen hizkuntza kontuan hartu gabe.
A	Guraso batek ondo egiten du euskaraz, eta gaztelania du lehen hizkuntza; besteak ez du ondo egiten euskaraz, haren lehen hizkuntza kontuan hartu gabe.
X	Bi gurasoetatik batek ere ez du ondo egiten, haien lehen hizkuntza kontuan hartu gabe.

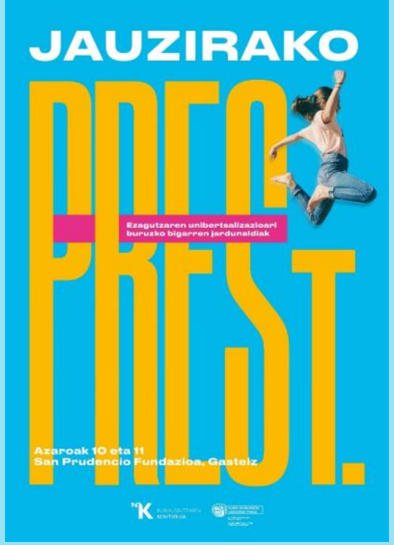

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

2-15 URTE BITARTEKO SEME-ALABEN EHUNEKOA, GURASOEN HIZKUNTZA-TIPOLOGIAN OINARRITUTA ERATUTAKO FAMILIA-EREDUAREN ARABERA (GURASOEN TIPOLOGIA, ETORKIZUNA)

Gurasoen hizkuntza-tipologia					
D Biak euskaldunak Biek LH euskara	B+ Biak euskaldunak Batek LH euskara	B Biak euskaldunak Biek LH erdara	A+ Bat euskalduna eta LH euskara	A Bat euskalduna eta LH erdara	X Bat ere ez euskalduna
15,2	7,4	4,3	11,6	14,6	46,9

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

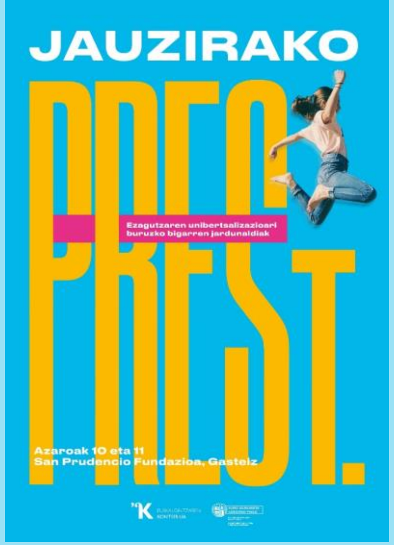

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

3-15 URTE BITARTEKO SEME-ALABEI TRANSMITITUTAKO HIZKUNTZA, GURASOEN LEHEN HIZKUNTZAREN ARABERA

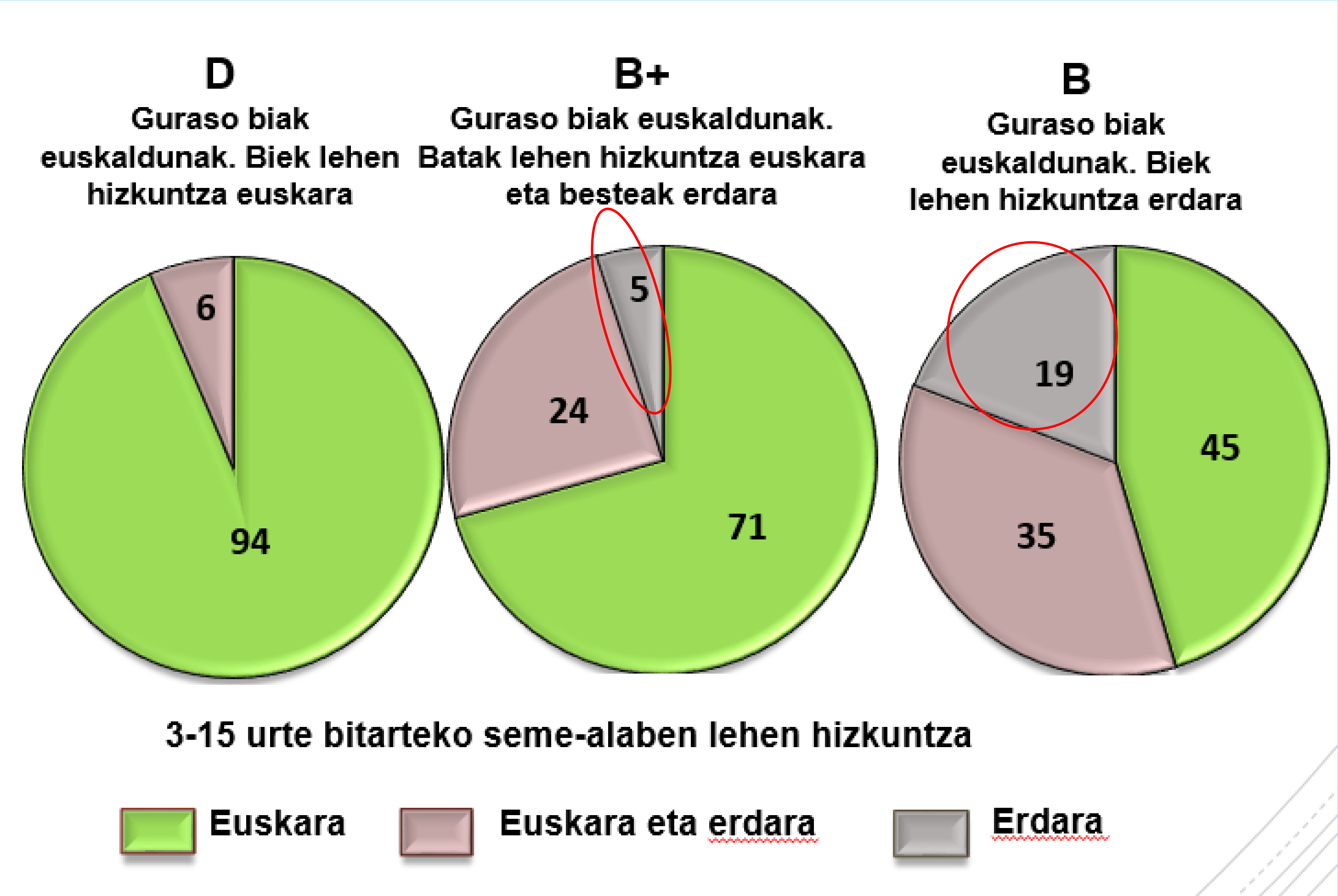

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

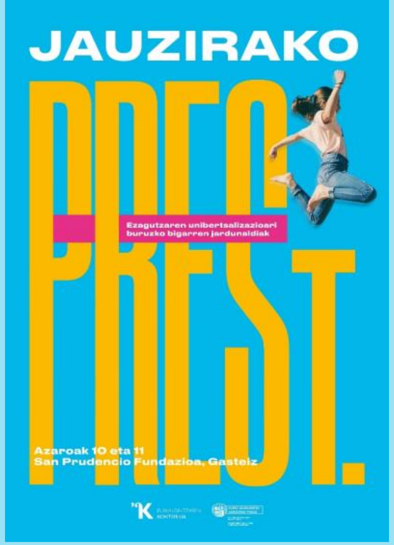

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

3-15 URTE BITARTEKO SEME-ALABEI TRANSMITITUTAKO HIZKUNTZA, GURASOEN LEHEN HIZKUNTZAREN ARABERA (H1-EN GARRANTZIA)

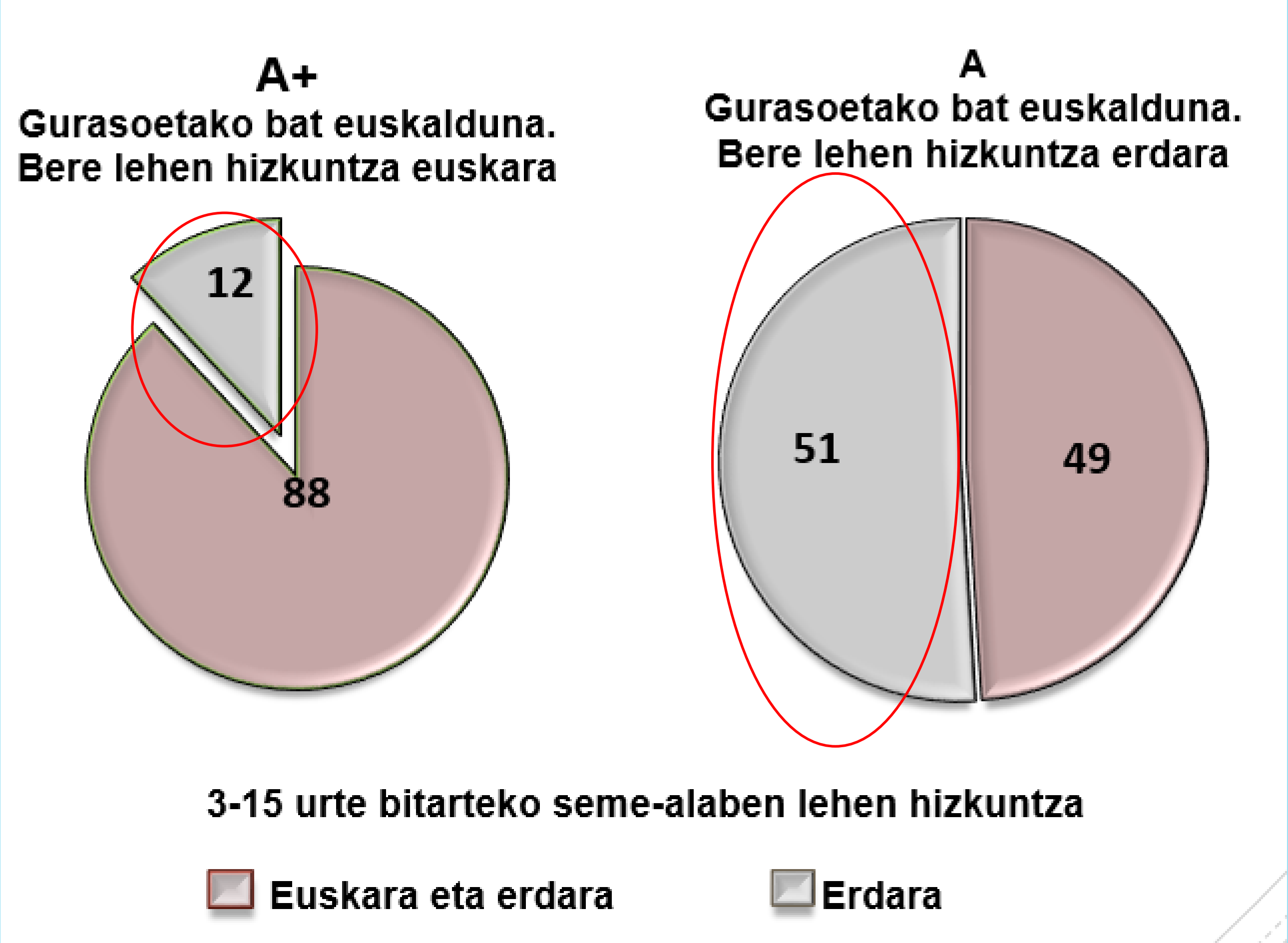

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

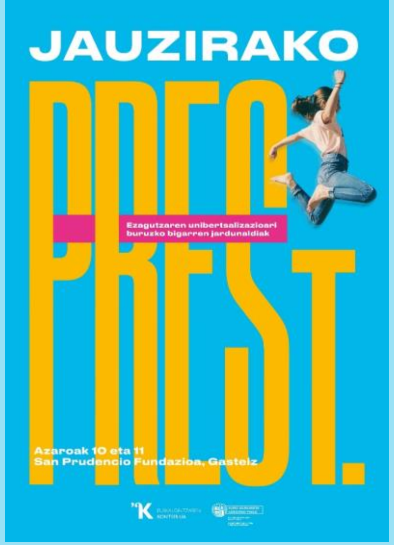

Eustat

Euskal AEko 2 urteko eta gehiagoko biztanleria, lurralde historikoaren, adinaren, euskara-maila orokorraren eta sexuaren arabera. 2022

	Euskaldunak	Ia-euskaldunak	Erdaldunak
	Guztira %	Guztira %	Guztira %
Euskal AE			
OROKORRAK	43,31%	19,09%	37,60%
UMEAK-GAZTEAK(2-24)	82,61%	12,90%	4,48%
GAZTE-HELDUAK(25-49)	43,27%	24,61%	32,11%
HELDU-ADINEKOAK(50--...)	24,80%	18,16%	57,05%
Araba / Álava			
OROKORRAK	31,02%	20,66%	48,32%
UMEAK-GAZTEAK(2-24)	75,98%	18,57%	5,46%
GAZTE-HELDUAK(25-49)	30,19%	28,63%	41,18%
HELDU-ADINEKOAK(50--...)	8,68%	15,72%	75,59%
Bizkaia			
OROKORRAK	37,94%	19,69%	42,37%
UMEAK-GAZTEAK(2-24)	80,37%	14,70%	4,93%
GAZTE-HELDUAK(25-49)	38,44%	26,81%	34,75%
HELDU-ADINEKOAK(50--...)	18,76%	17,03%	64,21%
Gipuzkoa			
OROKORRAK	57,51%	17,42%	25,07%
UMEAK-GAZTEAK(2-24)	88,93%	7,69%	3,38%
GAZTE-HELDUAK(25-49)	57,36%	19,13%	23,51%
HELDU-ADINEKOAK(50--...)	41,92%	21,09%	36,99%

Iturria: Eustat. Biztanleriaren eta Etxebizitzen Zentsuak

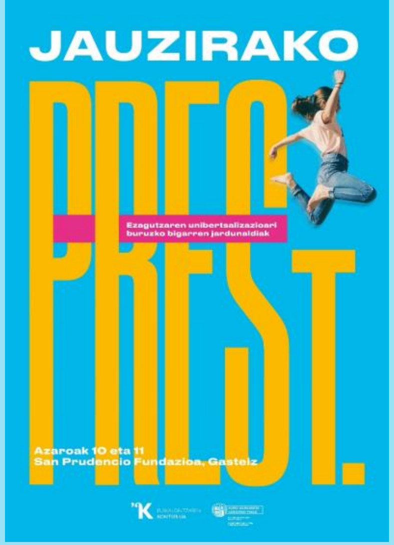

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

NOLA ERAGITEN DUEN EUSKARAREN BIZIBERRITZEAN?

- **Euskaldunen ezaugarriak aldatzen** ari dira: euskara H2
- Ondorioak ditu **gaitasun erlatiboan**: gehienek erosoago erdaraz.
- Ondorioak **erabileran**: ezin ezagutzaren abiadura berdinean handitu.
- **Euskara lehen hizkuntza izan ez duten gurasoak edo familia mistoak** ere etxean euskara transmititzen.

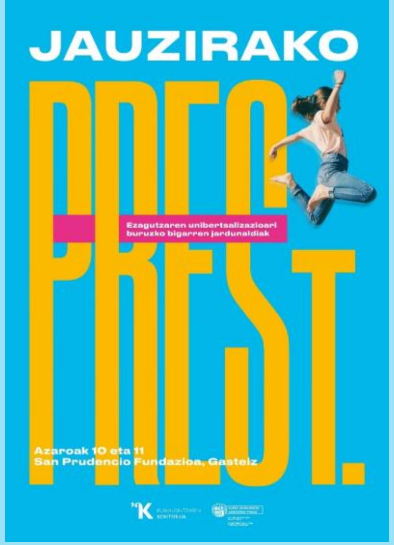

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

NOLA ERAGITEN DUEN EUSKARAREN BIZIBERRITZEAN?

- **Bikoteko hizkuntza**, sarritan, ez da euskara izaten.
- Euskara transmititzea **erabaki kontzientea** familia horietan.
- **Bi hizkuntz ofizialen transmisioa**, oro har, familia horietan (nahita edo modu naturalean).
- **Gaitasun aldetik mugak gurasoetako batek**, gutxienez.

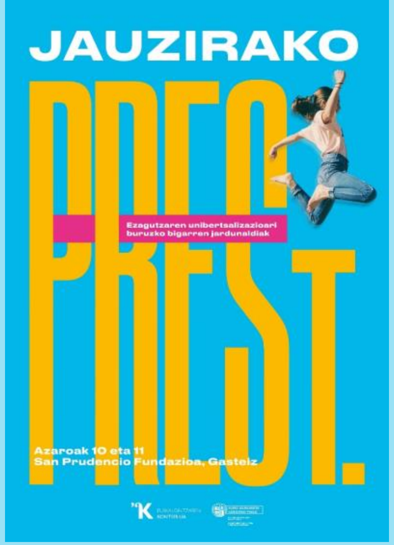

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

NOLA ERAGITEN DUEN EUSKARAREN BIZIBERRITZEAN?

- Seme-alabekiko **harreman intimo eta naturalei** eusteko **euskara alboratu behar**, gaitasun txikia duten guraso askok.
- **Aitite-amama gehienak ez** euskaldunak.
- Normalean, **familia-adarretako batean**, gutxienez, **erdara(k) nagusi**.
- Etxeko erabilera-ohiturak aldakorrak. **Euskara hutsezko jardunak atzera**.

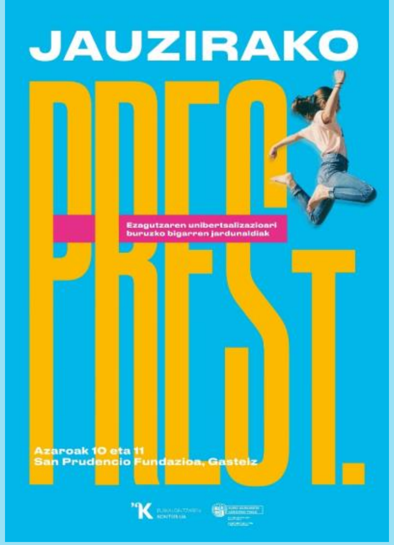

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

NOLA ERAGITEN DUEN EUSKARAREN BIZIBERRITZEAN?

- **Alternantziak** indarra hartu, denborarekin. Pertsona, gai edo egoera konkretuekin lotuta.
- Familien **inguru sozial ez euskaldunak** izaten.
- Guraso askok **normaltasunez** bizi seme-alabek gaztelania gehiago erabiltzea, **nerabezarotik aurrera**. **Adinkideen arteko harremanek pisu handiagoa**.
- Guraso askorentzat seme-alabek **euskara ezagutzea garrantzitsua**. **Ez** ordea, **hizkuntza-ohiturak**.
- **Seme-alaben hizkuntza jabekuntzaren eta erabilera-ohituren gaineko ardura besterena**

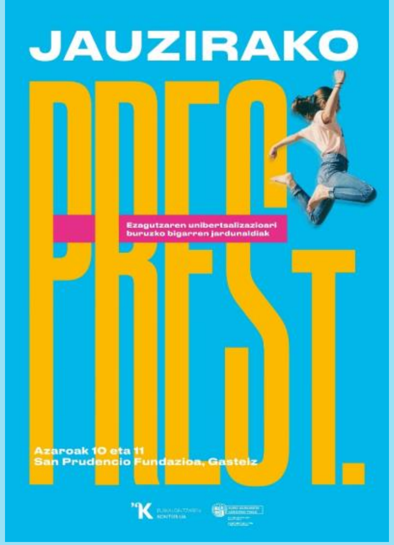

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

FAMILIA EREDUAK ETA UMEEN ZAINTZA?

- Guraso bakarreko familiak
- Aitite-amamen papera
- Haurtzaindegiak
- Besterik

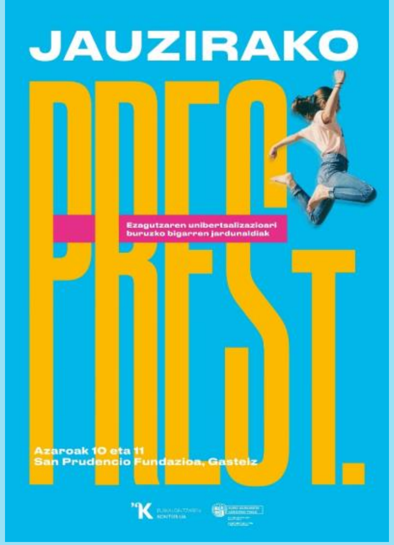

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

PROIEKTUAREN HELBURUA

Familia transmisioari lotututako **proiektu sistematiko eta iraunkorrak** sortu nahiz inplementatzea (EAEn) euskara zerbitzuekin **lankidetzan** eta **tokian tokiko errealitateetara egokituta**.

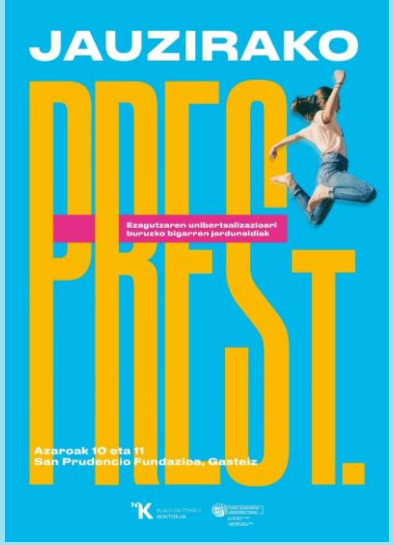

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

PROIEKTUAREN NOLAKOTASUNA

- **Sistema integratu** baten barruan, logika izan behar eta, gainera, **hizkuntza politika egiteko metodologia bat.**
- **Modu iraunkorrean**: egoera **aztertu**, transmisio hori sustatzeko **metodologia egokia diseinatu**, **testatu**, **ebaluatu** eta aurrera begira ere **jarraipena.**
- Proiektu honen **izaera praktikoa, erabat**. Hainbat herritan, ahalik eta diferenteenak, pilotatu.
- **Metodologia-eredu diferenteak** eskaini, eta, gainera, tokian tokiko egoerara egokitzeko aukera eman..

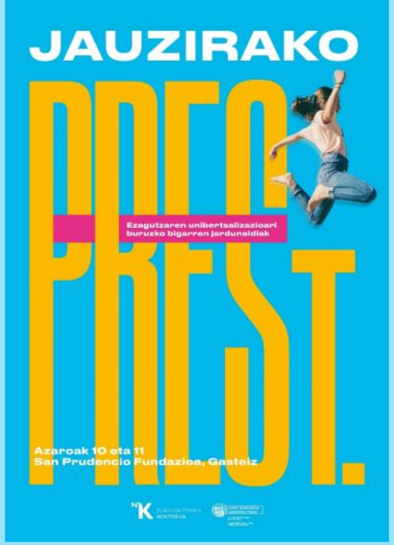

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

EMAN BEHARREKO PAUSUAK

- Euskararen Familia bidezko Transmisioaren gainean **inkesta** bat
- **Aurkezpen** bat egin
- Ekimenak eta metodologiak **bildu**
- Hainbat euskara zerbitzuren **konpromisoa lortu** pilotatzeak egiteko. **Lan-mahiaren laguntza**rekin eta **lan-mahai orokorrean** integratua.
- **Pliotatzeak**
- Pilotatzeen lanaren ostean sortutako **materialaren zabalkundea** egin.
- Hurrengo faseetan metodologia horiek **beste udalerri batzuetan** abian jar daitezen lagundu.

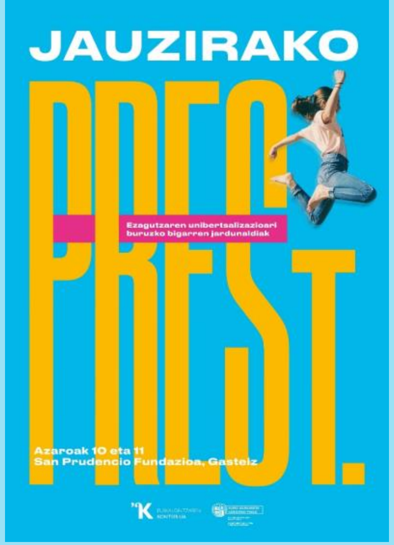

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

PROIEKTUAREN AKTOREAK UDALETAN

- Euskara zerbitzuak
- Euskalgintzako eragileak
- Eskolako partaideak (irakaksleak, ikasleak…)
- Familiak
- Osakidetza

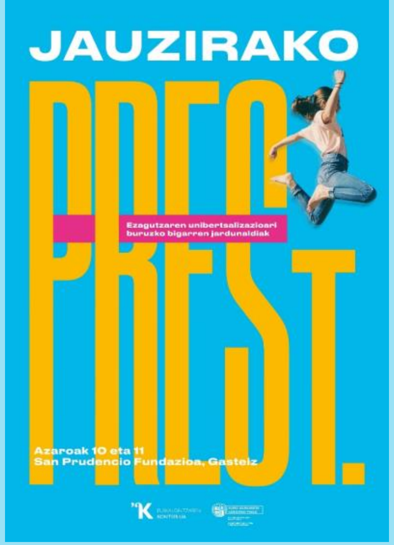

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

PROIEKTUA GARATZEKO BALIABIDEAK

Jarraipenerako Lan-mahaia eta Lan-talde teknikoa

- HPS
- Metodologiak praktikan jarriko duten herriak
- Aldundiak
- Hezkuntza Saila
- Osakidetza
- Aholkularitza enpresa
- UEMA
- Lasarte-Oriako Udala
- SIADECO (aholkularitza teknikoa)

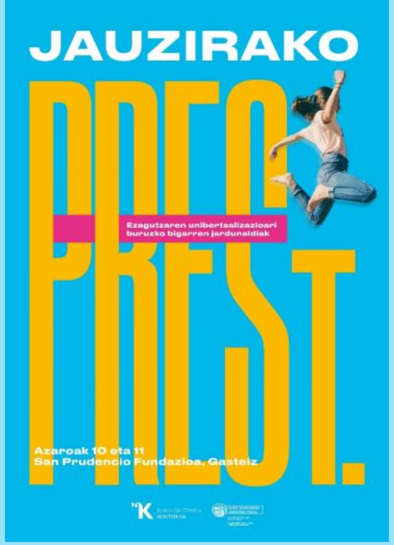

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

ORAIN ARTE EGINDAKOAK

- Irailaren amaieran egindako bilera
- Urriaren 26a arte egindako esperientzien bilduma
- Pilotatzeak egiteko konpromisoak
- Aurrera begirakoak

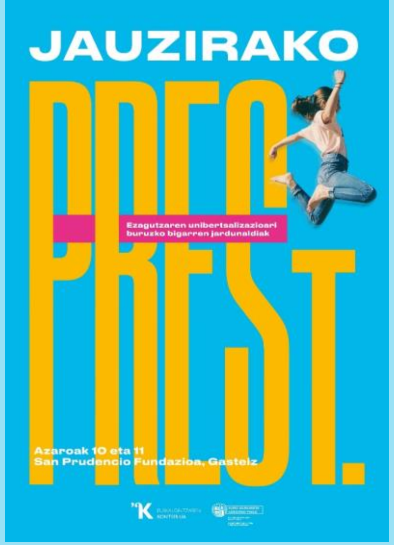

UDALETAN FAMILIA BIDEZKO EUSKARAREN TRANSMISIO POLITIKA SISTEMATIZATUAK LORTZEKO PROIEKTU IRAUNKORRA

ESKERRIK ASKO